

BÉKÉS VÁRMEGYEI
KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

**Kiss András tűzoltó dandártábornok s. k.,
tűzoltósági főtanácsos
igazgató**

TARTALOMJEGYZÉK

I.	BEVEZETÉS	2
II.	SZAKMAI TEVÉKENYSÉG.....	3
II/1.	TŰZOLTÓSÁGI SZAKTERÜLET	3
1.	Békés vármegye tűzvédelme.....	3
2.	Önkéntes tűzoltó egyesületek	3
3.	Ellenőrző gyakorlatok, képzések	3
4.	Békés Vármegyei Tűzmegeelőzési Bizottság.....	3
II/2.	FŐÜGYELETI ÉS MŰVELETIRÁNYÍTÓ TEVÉKENYSÉG, KATASZTRÓFAVÉDELMI MŰVELETI SZOLGÁLAT, TŰZVIZSGÁLATOK.....	4
II/3.	POLGÁRI VÉDELMI SZAKTERÜLET	4
1.	A vármegye veszélyeztetettsége	4
2.	Kiemelt feladatok	4
a)	Települések katasztrófavédelmi sorolása, veszélyelhárítási tervezés	4
b)	Polgári védelmi szervezetek felkészítése és riasztási gyakorlata	5
c)	Közösségi szolgálat	5
d)	Közbiztonsági referensek tanfolyamszerű felkészítése	5
3.	Gyakorlatok, pályázatok	5
a)	Önkéntes Mentőcsoportok kutyavezetőinek kétnapos felkészítése.....	5
b)	Minősítést megújító és a járási mentőszervezetek éves ismétlő gyakorlata.....	5
c)	Területi Veszélyelhárítási Terv gyakorlat	5
d)	Külső védelmi terv gyakorlatok	5
e)	Mentőcsoportok alkalmazásai	5
f)	Pályázatok	6
II/4.	HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG.....	6
1.	Integrált hatósági tevékenység	6
a)	Területi szintű tűzvédelmi hatósági tevékenység	6
b)	Helyi szintű tűzvédelmi hatósági tevékenység.....	7
c)	Vízügyi és vízvédelmi hatósági tevékenység	7
2.	Iparbiztonsági tevékenység	8
a)	Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek.....	8
b)	Veszélyes áru szállítás ellenőrzése, rendkívüli események.....	9
c)	Közúti és vasúti ellenőrzések	9
d)	Katasztrófavédelmi Mobil Labor (KML).....	9
e)	Kritikus infrastruktúra védelme.....	10
3.	Polgári védelmi tevékenység	10
a)	Csapadékvíz-elvezető rendszerek kockázati ellenőrzése, őszi védműszemlék.....	10
b)	Gazdasági-anyagi szolgáltatás keretében előzetesen kijelölt technikai eszközök.	10
c)	Vis maior bejelentések ellenőrzése	10
III.	FEJLESZTÉSEK.....	10
IV.	AZ IGAZGATÓSÁG 2023. ÉVI FELADATAI.....	11
V.	ÖSSZEGZÉS.....	12

I. BEVEZETÉS

A Békés Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: igazgatóság) 2022-ben a tervezett feladatait az I. és II. féléves vezetői munkatervnek és az érvényben levő szabályozóknak megfelelően, időarányosan végrehajtotta.

Az igazgatóság célkitűzéseinek megfogalmazásakor elsődleges feladat volt a Belügyminisztérium és a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) stratégiai céljaihoz való igazodás, a BM OKF munkaprogramjában meghatározott feladatok végrehajtása, területi és helyi szintű alkalmazása, figyelemmel a COVID vírus, majd a takarékosági szempontok miatt bevezetett intézkedésekre.

Az igazgatósági és kirendeltségi hatósági szakterületeink az általános feladataikat elvégezték, a szakmai felügyeleti előírásoknak, továbbá az ügyfél és lakossági oldal elvárásainak megfeleltek. 2022. évben az előző évek pandémiai nehézségei már jellemzően elmaradtak. Az engedélyezési eljárások számai - a hatásköri változásokat is figyelembe véve - kezdenek visszatérni az egészségügyi veszélyhelyzetet megelőző időszakhoz.

A káresetek összesített számában nagyságrendi változás nem következett be, ezen belül azonban jelentősen megemelkedett a szabadtéri tüzek száma. A csapadékhiány következtében kiszáradt növényzet főleg március, június és július hónapokban lobbant lángra. A káreseteket elemzésekor megállapítható, hogy a műszaki mentések 33 %-a a szélsőséges időjárás kártéteményeihez és a viharok felszámolásához kapcsolódik. A 2021-es évhez viszonyítva megállapítást nyert, hogy 2022-ben 6 %-al csökkent az összesített vonulások száma.

A katasztrófavédelmi műveletek polgári védelmi feladatainak tervezése, az arra való felkészülés érdekében ciklikusan visszatérő feladatot jelent az igazgatóság számára. Végrehajtottuk a települések katasztrófavédelmi besorolását, az erre épülő veszély-elhárítási tervezést és az e tervekben meghatározott beavatkozási állomány – köztük a polgári védelmi szervezetek állományának – felkészítését, kiképzését és gyakoroltatását.

Az ingatlangazdálkodás területén fejlődés jellemezte az elmúlt évet, hiszen összesen négy beruházási, illetve fejlesztési lehetőség megvalósításához állt rendelkezésre fedezet. Ennek köszönhetően helyi szerveinknél, valamint az igazgatóságon is jelentős korszerűsítéseket hajtottunk végre, melynek keretében használatba vettük a komplex felújításon átesett Orosházi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság épületét is.

Az igazgatóság beavatkozásra jogosult állománya rendelkezik megfelelő minőségű és mennyiségű egyéni védőeszközzel, illetve a hivatásos tűzoltó-parancsnokságok rendelkeznek az előírt tartalék mennyiséggel. Az egyéni védőeszközzel történő ellátás helyzete igazgatóságunkon és helyi szerveinél folyamatosan javult. A korábbi védőeszköz beszerzésnek és a központi ellátásnak köszönhetően pótolni tudtuk a lejárt érvényességű, illetve elhasználódott egyéni és kollektív védőeszközöket.

II. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

II/1. TŰZOLTÓSÁGI SZAKTERÜLET

1. Békés vármegye tűzvédelme

Az igazgatóság illetékességi területén a tűzoltósági főfelügyelő szakmai irányításával, felügyeletével és ellenőrzése mellett hat hivatásos tűzoltó-parancsnokság (a továbbiakban: HTP) - Békéscsaba, Gyula, Orosháza, Mezőkovácsháza, Szarvas, Szeghalom - és a Mezőberény Katasztrófavédelmi Őrs működik. Az igazgatóság hivatásos helyi szervein túl három önkormányzati tűzoltó-parancsnokság (a továbbiakban: ÖT) - Békés, Gyomaendrőd, Tótkomlós -, továbbá a Henkel Létesítményi Tűzoltóság, valamint összesen 18 önkéntes tűzoltó egyesület (a továbbiakban: ÖTE) látja el a tűzoltási és műszaki mentési feladatokat. Az ÖTE-k közül egy tűzoltási területtel rendelkező, önállóan beavatkozó működik Füzesgyarmaton.

A vonulást igénylő események riasztási fokozata 2639 esetben I-es, vagy I-es Kiemelt (97,34%), 33 esetben II-es Kiemelt, 2 esetben III-as Kiemelt, 3 esetben IV-es Kiemelt, 2 esetben V-ös Kiemelt volt. Utólagos jelzésre 32 esetben történt intézkedés. A magasabb fokozatú, kiemelt beavatkozásokat nagy területű ősgyep, állattartó és mezőgazdasági létesítmény, valamint lakóépület kárfelszámolásai indokolták. Szén-monoxid mérgezéssel kapcsolatban illetékességi területünkön 51 esetben avatkoztunk be, azonban fontos kiemelni, hogy halálestet, súlyos sérülés ebből adódóan nem történt.

2. Önkéntes tűzoltó egyesületek

A HTP-k parancsnokai működési területükön 18 ÖTE-vel kötöttek együttműködési megállapodást, melyek közül a nagymágocsi ÖTE Csongrád-Csanád vármegyében található. Az ÖTE-k a hivatásos egységek támogatása mellett tűzoltási és műszaki mentési feladatokat látnak el, illetve az igazgatóság szakmai irányítása és felügyelete mellett tűz megelőzési, iparbiztonsági, valamint önkéntesen polgári védelmi feladatokban vesznek részt. Mindezekre tekintettel az igazgatóság kiemelt fontosságú elemként kezelte az ÖTE-k fejlesztését, melyhez kapcsolódóan tavaly mind a 16 pályázatot benyújtó ÖTE jelentős támogatáshoz jutott központi forrásból.

3. Ellenőrző gyakorlatok, képzések

A vármegyei ellenőrző gyakorlatok alkalmával valós eseményeket feltételezve mértük fel a résztvevők ismereteit. Az igazgatóság két alkalommal szervezett ellenőrző gyakorlatot a vármegye tűzoltóságai részére, melyek megfelelő értékelést kaptak. A gyakorlatok értékelése minden esetben differenciáltan, a beavatkozó és irányító állomány részére is megtörtént.

A központi oktató anyagok nagymértékben elősegítették a beavatkozó állomány szakmai fejlődését, amely mérhető volt a féléves e-learning vizsgák teljesítése során, ahol az állomány megfelelő színvonalú eredményt ért el.

4. Békés Vármegyei Tűzmeelőzési Bizottság

A Békés Vármegyei Tűzmeelőzési Bizottság - mint szakmai tanácsadó, javaslattevő, kommunikációs szervezet - visszatérő, kiemelt feladatként kezelte a szén-monoxid mérgezések és lakástűzek meelőzését, mely érdekében számos figyelemfelhívó tájékoztató készült az állampolgárok részére. Hasonlóképpen cél volt a szabadtéri, mezőgazdasági tűzek számának csökkentése is.

II/2. FŐÜGYELETI ÉS MŰVELETIRÁNYÍTÓ TEVÉKENYSÉG, KATASZTRÓFAVÉDELMI MŰVELETI SZOLGÁLAT, TŰZVIZSGÁLATOK

A Békés vármegyei fő- és műveletirányító ügyeletre az országban működő két hívásfogadó központból (Miskolc, Szombathely) futnak be a segélyhívások. Ügyeletünkre 2022. évben 3721 adatlap érkezett, melyekből katasztrófavédelmi intézkedést igénylő esemény 2711 volt. Az ügyelet megerősítésére 4 alkalommal volt szükség nagyszámú eseménykezelés miatt. Az országos ügyeleti versenyen műveletirányító tiszti kategóriában negyedik helyezést ért el kollégánk.

A Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat (a továbbiakban: KMSZ) olyan vármegyei hatáskörrel rendelkező szolgálat, melyet magasabb szintű káreseményekhez riasztanak, ahol - szükség szerint - irányítja a beavatkozást. Ezen túlmenően beavatkozás-elemzési, illetve hatósági feladatokat is ellát.

A KMSZ a beavatkozó állomány szakmai felkészültségét, szolgálatellátását, beavatkozását, gyakorlatát összesen 125 esetben ellenőrizte, valamint 211 esetben kezdte meg a káreseményhez vonulást és 22-szer vette át a beavatkozás irányítását.

A KMSZ 2022-ben 34 tűzvizsgálati eljárást indított, 6 esetben bűncselekmény gyanúja, 7 esetben haláleset, 7 esetben elrendelt magasabb riasztási fokozat és 14 esetben szakmai ok miatt. A lezárt eljárások közül a tűzvizsgáló 20 esetben megállapította a tűz keletkezési okát, 11 alkalommal a keletkezési ok ismeretlen, míg 3 eljárás áthúzódott a következő, 2023-as évre. Ezeken felül a KMSZ további 5 alkalommal hajtott végre tűzeseti helyszíni szemlét, ahol a későbbi adatgyűjtés során megállapítást nyert, hogy a tűzvizsgálati eljárást nem indokolt lefolytatni.

II/3. POLGÁRI VÉDELMI SZAKTERÜLET

1. A vármegye veszélyeztetettsége

A vármegye földrajzi elhelyezkedéséből adódóan, a lakosságot fenyegető természeti katasztrófák és veszélyhelyzetek vonatkozásában leginkább a rendkívüli időjárási viszonyok okozta viharokkal, valamint az ár- és belvízi elöntésekkel kell számolni. A civilizációs eredetű veszélyeztető tényezők közül főleg az ipari eredetű tüzesetek, robbanások, valamint a veszélyes anyagok tárolásával, szállításával kapcsolatos káresemények fordulhatnak elő.

2. Kiemelt feladatok

a) Települések katasztrófavédelmi sorolása, veszélyelhárítási tervezés

A katasztrófavédelmi osztályba sorolásánál figyelembe vettük a települések javaslatait, valamint a besorolásban érintett együttműködő szervek és szervezetek állásfoglalásait. A felülvizsgálat eredményeként megállapítható, hogy 2022-ben nem volt indokolt a települések összetett katasztrófavédelmi osztályba sorolásának a módosítása. Az igazgatóság rendelkezik a katasztrófavédelmi besorolásra épülő veszélyelhárítási tervekkel mind települési, kirendeltségi, helyi védelmi bizottsági és területi védelmi bizottsági szinteken. A tervekben bekövetkezett tartalmi és szerkezeti változásokat a jogszabályban meghatározott határidőre végrehajtottuk.

A rendkívüli közlekedési események kezelésére, felszámolására készített intézkedési tervet az igazgatóság felülvizsgálta. Ezen túl a vármegye kockázati helyszíneinek felülvizsgálatát is

végrehajtottuk, figyelembe véve a katasztrófavédelmi mentési, rendőrségi biztosítási feladatokat. 2022. évben a Magyar Koncessziós Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. Kardosi Mérnöksége három új kockázati helyszínre tett javaslatot.

b) Polgári védelmi szervezetek felkészítése és riasztási gyakorlata

A köteles polgári védelmi szervezetek felkészítését hagyományosan az október-novemberi hónapokban hajtottuk végre a települési parancsnokság, valamint az infokommunikációs egységek részvételével, megjelenési kötelezettség teljesítése nélkül. Ennek eredményeképpen 75 településen 1050 fő felkészítését és riasztási gyakorlatát hajtottuk végre. A 98,2%-os mutató alapján a riasztási gyakorlat összességében megfelelt a meghatározott szakmai követelményeknek.

c) Közösségi szolgálat

Továbbra is kiemelt feladatként kezelte a polgári védelmi szakterület a közösségi szolgálati tevékenységet, melynek eredményeképpen 48 tanintézmény tanulóját fogadta az igazgatóság, illetve a helyi szervek állománya.

d) Közbiztonsági referensek tanfolyamszerű felkészítése

A fluktuáció miatt 2022. június 07-10. között végrehajtottuk a települési szintű katasztrófavédelmi feladatok végrehajtására kijelölt közbiztonsági referensi állomány felkészítését, melyen összesen 24 fő vett részt és tett eredményes vizsgát.

3. Gyakorlatok, pályázatok

a) Önkéntes Mentőcsoportok kutyavezetőinek kétnapos felkészítése

A gyakorlatot 2022. június 10-11-én hajtottuk végre, melynek elemei egészségügyi felkészítés, pszichológiai előadás, valamint égesgyorsító anyagok kutyás keresése voltak.

b) Minősítést megújító és a járási mentőszervezetek éves ismétlő gyakorlata

A Nemzeti Minősítő Rendszernek megfelelően 2022. szeptember 16-17-én 72 fő részvételével végrehajtottuk a Körös Mentőcsoport újraminősítő, valamint a járási mentőcsoportok éves ismétlő gyakorlatát. A gyakorlat keretében a vármegyei mentőcsoport mellett a járási mentőcsoportok is minősítést szereztek az alapvető viharok-elhárítási feladatokra.

c) Területi Veszélyelhárítási Terv gyakorlat

A gyakorlatot 2022. november 30-án hajtottuk végre, azzal a céllal, hogy a rendkívüli időjárás okozta károsító hatások elvi szintű kezelésén keresztül bemutassuk a kárfelszámolásban résztvevő szervek, valamint a védelmi igazgatás területi, helyi és települési szintek riasztással és a feladatba történő bevonással kapcsolatos teendőit.

d) Külső védelmi terv gyakorlatok

2022. évben a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló kormányrendelet alapján 5 település volt kötelezett külső védelmi terv készítésére, melyekhez kapcsolódóan egy teljes és négy részleges gyakorlatot hajtottunk végre.

e) Mentőcsoportok alkalmazásai

2022-ben összesen 57 alkalommal alkalmaztuk részlegesen a vármegyei, a járási és a települési mentőcsoportokat, melyek során főként viharok-felszámolási, eltűnt személyek keresési és drónos légi felderítési feladatokat hajtott végre az állomány.

f) Pályázatok

A BM OKF főigazgatója által a minősített mentőszervezetek részére kiírt pályázaton eredményesen szerepeltek mentőcsoportjaink. A benyújtott pályázatok jellemzően a fenntartási és működési költségek biztosítására irányultak, de néhány személyi védőeszközökre is pályáztak. A mentőcsoportok 2022-ben összesen 4.007.121 Ft összegben nyertek a rendelkezésre álló technikai eszközök üzemeltetésével járó költségekre, valamint gépjármű és technikai eszközök beszerzésre vonatkozó támogatást.

II/4. HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

1. Integrált hatósági tevékenység

Az előző években tapasztalt emelkedés után 2022-ben a hatósági eljárások száma 24%-kal 1490-re, míg a szakhatósági eljárások száma 3%-kal 983-ra csökkent 2021. évhez viszonyítva. Az ellenőrzések eljárási cselekményszáma 3783 volt.

a) Területi szintű tűzvédelmi hatósági tevékenység

2022. évben a tűzmelegelőzési szakterületet érintő szakhatósági jogkörben több olyan nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházás valósult meg, mely használatbavétellel zárult, vagy módosított építési engedélyezésen esett át. Ezekhez az építési beruházásokhoz a legtöbb esetben beépített tűzjelző és oltó berendezések is készültek, mely létesítési és használatbavételi engedélyeztetése az igazgatóság hatásköre.

Az első negyedévében a szabadkígyósi Wenckheim kastély rekonstrukciójához, valamint a békéscsabai piachoz kapcsolódó parkolóház használatbavételi engedélyezési eljárását folytattuk le. Mindkét beruházásnál beépített tűzjelző berendezések kialakítása is megvalósult. Ebben a ciklusban kapott létesítési engedélyt az orosházi tanuszoda, a gyulai katolikus gimnázium bővítése és a gyulai AIRBUS STU épület módosítása is.

Március-április hónapokban elindultak a békési kézilabda munkacsarnok, a gyulai AIRBUS DUMAG épület beépített tűzjelző berendezések létesítési és módosított létesítési engedélyezési ügyei, kiegészülve a gázzal oltó berendezés létesítésével, melyek végleges határozatot kaptak.

Szakhatósági jogkörben engedélyeztük a geszti Tisza kastély módosított építési engedélyét, hatósági jogkörben az AIRBUS DUMAG épület módosított sprinkler létesítési és használatbavételi engedélyezési eljárását folytattuk le.

Az első félévben megvalósult a sarkadi tanuszoda, a békési kézilabda munkacsarnok és a sarvasi honvédelmi sportközpont. Mindhárom ügyben szakhatóságként jártunk el az építési ügyben. Szeptember hónapra az AIRBUS beruházás mindkét épülete (DUMAG és STU) használatbavételi engedélyt kapott.

Az igazgatóság 2022. évben a kéményseprő-ipari közszolgáltatással kapcsolatosan 1 közszolgáltató, 8 szolgáltató és 1 szerv felügyeleti tevékenységét végezte, melyekhez kapcsolódóan felügyeleti ellenőrzéseket hajtottunk végre.

2022. évben a 10 tűzvédelmi oktatásszervező 81 alkalommal tartott oktatást és vizsgáztatást. Tűzvédelmi szakvizsgáztatáshoz kapcsolódóan vizsgáztatót 2 esetben iratbekéréssel ellenőriztünk.

7 forgalmazónál hajtottuk végre a pirotechnikai termékek fogyasztóvédelmi ellenőrzését, ahol 35 terméket vizsgáltunk. Az év végi forgalmazáshoz kapcsolódóan 4 helyszínen tartottunk tűzvédelmi ellenőrzést.

A vármegyében 2 szolgáltató végzi tűzoltó technika termék felülvizsgálatát, melyek ellenőrzését végrehajtottuk.

b) Helyi szintű tűzvédelmi hatósági tevékenység

A katasztrófavédelmi kirendeltségek szakhatósági ügyeik közül az építésügyi-használatbavételi engedélyezések emelkednek ki. Ezen eljárások száma a 2021. évi számokhoz képest 60%-al csökkent, melynek alapvető oka a jogszabályi hatásköri változás. 2022. évben 160 építésügyi és használatbavételi engedélyhez adtak ki tűzvédelmi szakhatósági állásfoglalást.

Beépített automatikus tűzjelző és tűzoltó berendezésekkel kapcsolatos létesítési és használatbavételi ügyek elsősorban jogszabályi kötelezettség alapján indultak. Ezen eljárások száma az előző évhez képest 20%-al emelkedett.

A lefolytatott tűzvédelmi hatósági ellenőrzésekről kijelenthető, hogy 2022-ben is a legnagyobb számú és szakmai szempontokból az egyik leginkább időigényes eljárások közé tartoztak. A tűzvédelmi ellenőrzéseket minden esetben tervezetten a BM OKF meghatározásai, valamint a létesítmény nyilvántartások ellenőrzési ciklus idejének figyelembevételével hajtottuk végre. A terven felüli ellenőrzéseket a működési, telepengedélyezési, szállás szolgáltatási eljárásokhoz kapcsolódó megkeresések, valamint a szakmai indokok adták. A tűzvédelmi ellenőrzések száma 2022-ben az előző évhez képest 1179-re csökkent, mely a szemlékkel és egyéb adminisztratív cselekményekkel együtt összesen 1476 volt.

c) Vízügyi és vízvédelmi hatósági tevékenység

A szakterület fő feladata a különböző vízi létesítmények, vízhasználatok engedélyezése (elvi, létesítési, üzemeltetési, fennmaradási engedélyek kiadása), önellenőrzési tervek, szennyezés csökkentési ütemtervek elfogadása, kibocsátási határérték megállapítások, vízbázis védőterület kijelölés, a különböző más hatósági eljárásokhoz szükséges szakhatósági állásfoglalások kiadása, közérdekű bejelentések, panaszok kivizsgálása, intézkedések megtétele.

A vízügyi és vízvédelmi hatósági hatáskörben kiadott határozataink száma 19 %-os csökkenést mutat az előző évhez viszonyítva, 2022-ben 544 hatósági eljárást folytattunk le.

A vízügyi hatósági feladatok között kiemelkedő volt a mezőgazdaságban a termeléshez elengedhetetlenül fontos öntözéshez és a bővítések megvalósulásához, a térségi fejlődéséhez, a mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztéséhez kapcsolódó engedélyek kiadásával kapcsolatos eljárások, melyek száma összesen 120 volt, ami 20%-os emelkedést jelent az előző évhez képest.

Nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások vonatkozásában a szennyvízelvezetés és tisztítás területén több kilométer szennyvízhálózatra és több tisztítótelepre adott ki létesítési és üzemeltetési engedély az igazgatóság. Ezek közül a legfontosabbak a Mezőberény, Dévaványa és Békésszentandrás települések tisztítói, melyek próbaüzemének várható ideje 2023. év.

Több olyan további, nemzetgazdasági szempontból fontos beruházás engedélyezését folytattuk le, mely a vármegye működését segíti. Ezek közé tartoznak a kerékpárutak és közutak csapadékvíz-elvezetéséhez kapcsolódó eljárásai, melyek turisztikai célpontokat is összekötnek.

A vízügyi és vízvédelmi szakhatósági feladatkörbe tartozó ügyekben építésügyi, hírközlési, közlekedési, bányászati, villamosvezetékek, gázvezetékek, tartályok, trágyatárolók, földhivatali, erdészeti, halászati örökségvédelmi, gördülő fejlesztési stb. ügyekben összesen 639 szakhatósági állásfoglalást adott ki a szakterület, mely minimális emelkedés az előző év adataihoz képest.

A víziközmű-szolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében az üzemeltetők – a fenntartható fejlődés szempontjaira tekintettel – víziközmű-rendszereként tizenöt éves időtávra gördülő fejlesztési tervet készítenek, melyek engedélyeztetésében 2022. évben 98 alkalommal vettünk részt.

Vízügyi és vízvédelmi hatósági ellenőrzéseket összesen 1341 alkalommal tartottunk, melyből a klasszikus felügyeleti kategóriába soroltak mellett adminisztratív ellenőrzéseket is végeztünk. Ezen túl ellenőrzéssel segítettük a nitrátérzékeny területek védelmét, melyben valamennyi mezőgazdasági tevékenységet folytatónak, továbbá a magánszemélyek háztartási igényeit meghaladó mértékben állattartást végzőknek is kötelezettségei vannak.

2022. év októberében a Körös folyó felszínén úszó hulladék eltávolítása miatt vízminőség-védelmi kárelhárítási készültségi fokozat elrendelése vált szükségessé. Ehhez kapcsolódóan a Szanazugi Árvízvédelmi Központban a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság (a továbbiakban: KÖVIZIG), a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatósága, a Békés Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya és az igazgatóság munkatársai közreműködésével káreseti kivizsgálás történt.

2022. november 24-én vízminőség-védelmi gyakorlatot tartottunk. Az igazgatóság és a KÖVIZIG a helyi sajátosságokat figyelemmel kísérve egy konkrét, korábban térségünkben bekövetkezett vízminőség-védelmi káreseményt modellezett le.

Az előző évekhez hasonlóan az idei évben is jelentős számú vízügyi és vízvédelmi szakterületet érintő panaszt és közérdekű bejelentést vizsgáltunk, melyek túlnyomó része trágya elhelyezéssel, csurgalékvíz elfolyással volt kapcsolatos.

2. Iparbiztonsági tevékenység

a) Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek

Az igazgatóság 2012. évtől önálló hatóságként engedélyezi, és felügyeli a veszélyes anyagokat gyártó, felhasználó, tároló üzemeket. Annak érdekében, hogy a katasztrófavédelem felügyelete nélkül ne működjenek üzemek a vármegyében, üzemazonosítási eljárásokat folytat le a szakterület, 2022. évben nem tárt fel engedély nélkül működő, a katasztrófavédelmi törvény hatálya alá tartozó létesítményt. Az üzemeltetőket jogszabály kötelezi évente gyakorlatok tartására (pl.: belső védelmi terv gyakorlat), melyeken a hivatásos állomány minden esetben részt vesz, ezzel is felkészülve egy esetleges beavatkozásra, illetve az üzemeltető tevékenységét támogató módon ellenőrizzük.

Békés vármegye területén 5 felső küszöbértékű, 5 alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem és 12 küszöbérték alatti üzem végez tevékenységet, továbbá egy küszöbérték alatti üzem ideiglenesen leállt és szünetelteti a tevékenységét.

2022-ben Békés vármegye is kapcsolódott a BM OKF által üzemeltetett Monitoring és Lakossági Riasztó (MoLaRi) rendszerhez. A beruházás során az orosházi iparterületen

monitoring és lakossági riasztó végpontokat telepítettek, melyek időben észlelik és jelzik, ha mérgező, vagy robbanásveszélyes gázok kerülnek a környezetbe, ezzel jelentősen növelve a lakosság biztonságát.

b) Veszélyes áru szállítás ellenőrzése, rendkívüli események

A veszélyes áru szállítás ellenőrzés - mely közúton és vasúton van jelen vármegyénkben - elsődlegesen a közlekedésben résztvevők biztonsága érdekében szükséges, valamint ezen útvonalak környezetében élő állampolgárok életének és anyagi javainak védelmét szolgálja. Az ellenőrzések során nem csak a jogszabály szerint megjelölt veszélyes áruszállító járművek ellenőrzése történt meg, hanem szűrőpróba szerűen más szállítójárművek is ellenőrzés alá kerülnek. A hatósági jelenlétnek köszönhetően a szállítók jogkövető magatartást tanúsítanak. Telephelyi ellenőrzések alkalmával felkészült biztonsági tanácsadók fogadják a szakterület ellenőreit.

A folyamatos hatósági jelenlét ellenére is előfordult rendkívüli esemény. 2022. március 01-én a 4644-es számú úton egy kistehergépjármű rakfelületén keletkezett tűz. A gépjármű rakománya fa szerkezeti elemek, olajos rongyok, 2 darab 25 kg tömegű PB palack, 1 darab üres oxigénpalack és 1 darab üres acetilén palack volt. A helyszínrre kikerkező Katasztrófavédelmi Mobil Labor (a továbbiakban: KML) megállapította, hogy a tüzeset következtében veszélyes anyag nem került a környezetbe.

2022. július 18-án a 47-es számú főúton egy mezőgazdasági lassú járműből üzemanyag folyás volt tapasztalható. A KML megállapította, hogy a káresemény vízszennyezést nem okozott, azonban a tartánykocsi nem rendelkezett érvényes műszaki vizsgálával és tűzoltó készülékekkel, illetve az üzemanyag szállításához szükséges engedélyek sem álltak rendelkezésre.

c) Közúti és vasúti ellenőrzések

A tárgyi időszakban 126 közúti és 26 telephelyi ellenőrzés során 138 ADR hatálya alá tartozó jármű vizsgálata történt meg, melyekhez kapcsolódóan 38 esetben indítottunk hatósági eljárást.

2022-ben 53 RID vasúti és 3 RID telephelyi ellenőrzés során 648 RID hatálya alá tartozó vasúti kocsi vizsgálata történt meg. A vasúti szabályok megsértése miatt 23 esetben szabtuk ki bírságot. Ezen túl a nemzetközi forgalomban résztvevő vasúti járművek iparbiztonsági hatósági ellenőrzése céljából elrendelt ellenőrzési akcióban igazgatóságunk folyamatosan részt vett a Bács-Kiskun vármegyei kelebíai, majd 2022. augusztus 01-től a Csongrád-Csanád vármegyei röskei nemzetközi határátkelő állomáson.

d) Katasztrófavédelmi Mobil Labor (KML)

A KML a veszélyes anyagok jelenlétével, környezetbe kerülésével járó balesetek, természeti és civilizációs katasztrófák esetén az elsődlegesen beavatkozó állomány (tűzoltók, mentők, rendőrök) biztonságos munkafeltételeinek megteremtése, a veszélyes anyagok felderítése, kimutatása, valamint a lakosság és a környezet védelme érdekében került létrehozásra. A KML járműre beosztott kollégák összegyűjtik, rendszerezik, elemzik a veszélyhelyzet értékeléséhez szolgáló kiinduló adatokat. Meghatározzák a környezetbe került mérgező, fertőző, vagy sugárzó anyagok helyszíni jelenlétét, azok mennyiségét, koncentrációját. Szükség esetén javaslatot tesznek további laboratóriumi vizsgálatokra. A káresemény felszámolását követően közreműködnek a mentesítési feladatok koordinációjában, végrehajtásában.

Riasztás esetén a kijelölt állomány speciálisan felszerelt gépjárművel vonul a kárhelyre a radiológiai, biológiai, valamint vegyi felderítés végrehajtása céljából. A KML állománya

hétköznapi munkája során a veszélyes anyagok szállításával (ADR, RID) kapcsolatos ellenőrzésekben is részt vesz, továbbá végzi a baleseti kivizsgálásokat, valamint a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek időszakos hatósági ellenőrzéseit és baleseti kivizsgálásait is. A KML gépjárművet ammóniaszivárgás, közüzemi gázvezeték szakítás, káresemények helyszínén különböző mérések, gázkoncentráció mérés, káreseti helyszíni szemle, gyakorlatok, ADR, RID és egyéb hatósági ellenőrzés során 46 alkalommal alkalmaztuk.

e) Kritikus infrastruktúra védelme

A vármegyében jelenleg 18 kijelölt nemzeti létfontosságú rendszerem működik. 2022. évben a létfontosságú rendszeremekkel az igazgatóság hét alkalommal egyeztetett, illetve tartott konzultációt. Az éves komplex gyakorlatot 2022. október 04-én hajtottuk végre egy távközlési vállalkozás békéscsabai telephelyén.

3. Polgári védelmi tevékenység

a) Csapadékvíz-elvezető rendszerek kockázati ellenőrzése, őszi védműszemlék

A települések csapadékvíz elvezető rendszerek kritikus helyeinek ellenőrzését minden év első hónapjaiban az igazgatóság helyi szervei a megelőző évek önkormányzati és tűzoltói beavatkozásainak elemzése alapján hajtják végre. Az ellenőrzés 2022-ben valamennyi I. és II. belvízi katasztrófavédelmi osztályba sorolt településen megtörtént összesen 63 kockázati helyszínen. Megállapítható, hogy a települések kiemelt figyelmet fordítanak a csapadékvíz-elvezető rendszerek karbantartására.

b) Gazdasági-anyagi szolgáltatás keretében előzetesen kijelölt technikai eszközök telephelyi ellenőrzése

Az árvíz elleni védekezésre való felkészülés jegyében 210 teherautó telephelyi ellenőrzését hajtottuk végre. A nehéz gépek vontatására és emelésére alkalmas járművek ellenőrzését a késő őszi időszakban végeztük, melynek keretében 48 emelő-vontató jármű adatait vizsgálták felül a katasztrófavédelmi kirendeltségek.

c) Vis maior bejelentések ellenőrzése

2022-ben vis maior bejelentés nem történt.

III. FEJLESZTÉSEK

1. Orosházi HTP laktanya épület komplex felújítása

A beruházás az Orosháza Kossuth tér 3. szám alatti ingatlanon valósult meg. Az épületek száma 8 db, összes alapterülete 1450 m². Építészeti szempontból szinte a tűzoltóság teljes épületállománya leromlott állapotban volt. A létesítmény felújításának célja az volt, hogy a tetőtér beépítésével, és az épület bővítésével a katasztrófavédelmi kirendeltség is elhelyezhető legyen, másrészt a HTP leromlott állapotú épületeinek állapotát a jelenlegi igényeknek megfelelő szintre hozva, biztosítsuk az épületek élettartamának jelentős meghosszabbítását, az üzemeltetési költségek drasztikus csökkenését, a HTP funkcionális működésének magas színvonalát és a városképileg esztétikus, a létesítményre jellemző megjelenést.

A kivitelezési munkák 2020. október 19-én kezdődtek meg, az ingatlan 2022. február 14-én kapta meg a használatbavételi engedélyt. Az állomány szolgálati feladatainak ellátásához, illetve elhelyezéséhez szükséges mobil bútorok beszerzése, a fizikai erőnlét megtartásához a sporteszközök beszerzése, továbbá az ügykezelő feladatellátáshoz, hatósági ügyintézéshez

szükséges informatikai eszközök beszerzése megtörtént, majd a laktanyát ünnepség keretében 2022. március 22-én adtuk át.

2. Békéscsabai HTP kémény bontása

Az 1953-ban épült „A” épületen az eredeti kémény állt. Korából adódóan a kétszintes épület tetejétől további 5 méterre kiemelkedő építmény állapota nem volt megfelelő, valamint magassága miatt jelentős volt a kitérte az időjárás viszontagságainak. Emiatt az igazgatóság statikai vizsgálatot végeztetett, melynek eredményeként a szakember javasolta az építmény bontását, amely 2022. júliusában megvalósult.

3. Az igazgatóság "A" épületének villamos hálózatának felújítása

A 2021. évben benyújtott felújítási tervek között szerepelt az „A” épület villamos hálózatának felújítása, melynek megfelelően jelentős hálózatjavítási munkálatokat hajtott végre az igazgatóság, a munkálatok 2022. december 16-án fejeződtek be.

4. Szarvasi HTP könnyűszerkezetes hidegraktár kivitelezése

A laktanya tároló helyiségei mind méret, mind mennyiség szempontjából limitáltak voltak, ezért egy könnyűszerkezetes hidegraktár létesítése volt indokolt, melynek munkálatai 2022. július 21-én fejeződtek be.

IV. AZ IGAZGATÓSÁG 2023. ÉVI FELADATAI

Igazodva a BM OKF 2023. évi munkaprogramjában foglaltakhoz, az igazgatóság folyamatosan fejleszteni fogja a hivatásos tűzoltók elméleti és gyakorlati felkészültségét. A hivatásos egységek mellett tovább erősítjük a vármegye mentő tűzvédelmében szerepet vállaló önkéntes tűzoltó egyesületek és önkormányzati tűzoltóságok szakmai feladatellátását.

A lakosság biztonságának növelése érdekében folytatjuk a lakástüzek, a szabadtéri tüzesetek és szén-monoxid mérgezések megelőzését célzó, főként a lakosság veszélyeztetettebb rétegeire koncentrált tájékoztatási tevékenységet.

Tovább fokozzuk az önkéntes mentőszervezetek gyakorlatoztatását, mentési képességeinek, technikai eszközeinek fejlesztését és az önkéntes mozgalom erősítését.

A tűzvédelmi műszaki megoldásokkal kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlatot tovább fejlesztjük a tűzbiztonság erősítése és az építőipar teljesítményének növelése érdekében.

A Seveso III. irányelv célkitűzéseivel összhangban folytatjuk a veszélyes üzemek üzemeltetőinek a biztonságos működéssel kapcsolatos tudatosságuk növelését, ennek részeként a hazai és nemzetközi eseményekből levonható tapasztalatok hasznosítását és az üzemeltetői jó gyakorlat megosztását.

Kiemelt figyelmet fordítunk a racionális költségvetési gazdálkodásra és energiafelhasználásra, valamint a szervezet állománymegtartó képességének növelésére, a toborzásra és az utánpótlás biztosítására, az állománnyal való foglalkozásra.

Tovább folytatjuk a katasztrófavédelem megelőzést célzó kommunikációját. A megelőzést célzó üzeneteket az internetet nem használó emberekhez is eljuttatjuk a hagyományos módszerek alkalmazásával. A segítségkérés módja és lehetősége szintúgy hangsúlyos a

katasztrófavédelem kommunikációjában. Ehhez megerősítéssel, megfelelő tanácsokkal, célzott, rövid, magatartásra és viselkedésre ható üzenetekkel szolgálunk.

V. ÖSSZEGZÉS

Az igazgatóság személyi állományának valamennyi tagja helytállt mind a normál időszak feladatokban, mind a veszélyes helyzetekben a tűz- és káreseti beavatkozások során, valamint a beavatkozásokat követő lakosságvédelmi feladatok végrehajtásában. A 2022-es év a tűzoltói beavatkozások számát tekintve csökkenő tendenciát mutat (2021-ben 2.874, 2022-ben 2.711 vonulás).

A polgári védelmi szakterület a 2022. évre kitűzött céljait teljesítette, kiemelten kezelte a felkészüléssel kapcsolatos feladatokat, jelentkezzen az akár saját feladatként, akár a szakmai felügyelete alatt álló tűzoltóságok vonatkozásában, vagy más szervek, szervezetek felkészüléséhez kapcsolódóan. Ennek eredményeképpen hatékonyabbá vált a katasztrófák elleni védekezés, a bekövetkezett események hatásainak csökkentése, növelve ezzel a vármegye beavatkozó szerveinek reagáló képességét a valós alkalmazások esetén.

A költségvetés területén fontos szerep jutott a napi, havi, határidős és azonnali feladatok koordinációjának, a szabályozottságnak, a feladatok gyors, pontos végrehajtásnak és a folyamatos információáramlásnak.

Az állomány képzése tervezetten, a képesítési követelmények egyénenkénti teljesítésének folyamatos kontrolljával történt. Mind a beosztott, mind a vezetői állomány kiemelt figyelmet fordított a képzések előzetes tervezésénél a költséghatékonyságra, illetve arra a tényre, mely szerint az előmenetel megkerülhetetlen feltétele a folyamatos önképzés, képzés, illetve tanulás.

Az igazgatóság hatékony, eredményes működéséhez, feladatrendszerének maradéktalan ellátásához alapvetően hozzájárult a személyi állomány fegyelmezettsége.